

Oglasi, pripesana itd. skaju i računaju se na temelju cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašje itd. plaću se naputnicom ili položenicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 847849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Pučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d p i s a n i n e t i s k a j u n e n e f r a n k i r a n i n e p r i m a j u .
Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, } na godinu
5 K za seljake }
ili K 5—, o d n . K 2-50 n a }
pol godine.
Izvan carevine više poštarina.
Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., kolji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr.“ (Via Giulia br. 1), kamo neka se naslovljuju sva pisma i preplate.

Odgovorni urednik i izdatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Cressara br. 1, u. k. ul.).

Tri upita zastupnika Spinčića.

Proti poreznim službenikom u Buzetu.

U sjednici 30. marča 1906. postavio je zastupnik Spinčić i drugi sljedeću interpelaciju na g. ministra financija:

U Istri ima još uvijek c. k. činovnika i sloga, koji misle, da mogu agitovati za vladajuću talijansku stranku protiv Hrvatima.

U Buzetu namješten je kao c. k. porezni blagajnik neki Eugenio Bigatto, koji agitira koli u uredu, toli izvan njega protiv tamošnje hrvatske občine, a za sebe, odnosno za talijansku stranku.

On znade na primjer kako bi se dobio podpora za gradnju mostova u poreznoj občini Sovinjak, ali on neće, da ljudem kaže kako da ih se dobije, jer izabiru Hrvate za občinske zastupnike. Kad bi on bio občinskim načelnikom, on bi na primjer za Vrh gradio ceste i školu a da se nameta nebi povisilo.

Tim i sličnim načinom izrazuje se pred ljudmi.

Njemu podložni porezni vrhovoditelj Michele Visentini je već prije više godina dražio pučanstvo protiv hrvatske občinske uprave, da je morao biti pozvan na red od dotičnoga višega poreznoga nadzornika. Zatim bio je nekoliko godina prilično miran.

Stalno pod uplivom imenovanoga c. k. poreznoga blagajnika dobio je Michele Visentini opet kuraže i on agitira iznova. Na pitanje jednoga poreznika u Marčenigli zašto mora toliko i toliko platiti, odgovori Visentini: „to je vaš živio“, to vam je živio kriv.

Na pritužbu jednoga poreznika iz Vrha pogledao je Visentini u poreznu knjizicu poreznika i rekao mu, da mora platiti 275 po sto nameta dočim su nameti iznašli 126 postotaka, ali občina nije od njih niti pare dobila.

Obični odgovor spomenutoga gospodina na pritužbu poreznika, da su porezi i nameti previsoki, glasi: Na tom je kriva občina, pitajte vašega hrvatskoga občinskoga načelnika, nek vam on reče zašto se plaća tako velike namete.

Takov postupak c. k. činovnika i sluga je tim odurniji posto je istina, da se nameti naredjeni od talijanskoga zem. odbora, plaćaju naročito za školske takse, za održavanje talijanskoga prkos-gimnazija, talijanskoga ženskoga liceja u Puli, za vojske talijanskih zemaljskih činovnika, a da Hrvati ništa ili veoma malo odatie imaju.

Kod te zgode budi iztaknuto, da niti c. k. porezni blagajnik Eugenio Bigatto, niti ijedan drugi c. k. porezni činovnik u Buzetu nezna hrvatski; i nadalje, da je u c. k. poreznom uredu u Buzetu izložena tabla na uvid o visini poreza i nameta u njemačkom jeziku, kojega pučanstvo nimalo nepozna.

Podpisani dozvoljavaju si stoga upravititi na njegovu preuzvišenost g. ministra financija ovaj upit: „Je li njeg. preuzvišenost sklona:

1. C. k. poreznoga blagajnika i c. k. poreznoga vrhovoditelja u Buzetu dati obvezati, da se ponašaju kao nepristrani c. k. službenici, a da ne nastupaju kao agitatori za jednu stranku protiv drugoj stranci i narodu?

2. Narediti shodna, da budu kod c. k. poreznoga ureda u Buzetu namješteni lakovi činovnici, koji poznaju hrvatski jezik u govoru i pismu?

3. Naložiti, da se istom c. k. poreznom uredu na uvid poreznika izlože izkazi o visini poreza, nameta pokrajinskih, nameta občinskih za svaku poreznu občinu u hrvatskom jeziku, poznatom stanovnikom poreznoga kotara?*

(Sljede podpisati.)

Proti samovoljnom globljenju u šumskih stvarih.

Dne 30 marča 1906. upravitio je zastupnik Spinčić i drugi na g. ministra poljodjelstva sljedeću interpelaciju:

Bon Dinku Dinkovu iz Beloga na otoku Cresu, bilo je dopisom 28. Julija 1904. br. 4826 c. k. kotarskoga glavarstva u Lošinj naloženo, da do konca godine posjeđe do tala 70 mladih hrastića, koje je bio navodno u njegovoj sumici Slana Draga objskao.

Usupor tomu, da rok još nije bio iztekao, bio je danom 19. septembra 1904. kažnjen globom od 40 kruna, koje je kod c. k. poreznoga ureda u Cresu također platio. Istodobno podnesao je kod c. k. namjesticтва u Trstu protiv spomenutog globi utok, koji je bio opazkom povoljno riješen, da se ima provesti novi postupak.

Poslije odlučega zavlčavanja dobio je natrag 40 kruna globe, al je bio skoro iza toga sa 50 K globe kažnjen a da se nije povelu novoga postupka.

Dne 17. janara 1906. pritužio se je proti tomu kod c. k. ministarstva za poljodjelstvo i molio je da se tomu doskoci.

Na temelju rečenoga; pošto slučaj Bon Dinka Dinkova na otoku Cresu, u području c. k. kotarskoga glavarstva u Lošinj Malom nije osamljen, dapače, pošto su globe u šumskih stvarih jako česte i jako siromašni ljudi moraju svaki čas radi tobožnjih šumskih prestupaka često radi malenkosti putovati u Cres i plaćati globe, te tim gube vrijeme i novac, i čitav postupak mora se više puta smatrati kao zadirkivanje;

Pošto se tu radi o posve siromašnih ljudih za koje niti občina, niti politička oblast stogod dobra čini i koji se velikom mukom uzdržavaju i koji se sami brinu, da se njihova šuma uzdrži, upravljaju podpisani na njegovu preuzvišenost g. ministra poljodjelstva ovaj upit:

„Je li Vaša preuzvišenost voljna navedeni slučaj Bon Dinka Dinkova iz Beloga na otoku Cresu, kao također druge slučajeve u šumskih stvarih u području kotar. poglavarstva Lošinj Mali najstrožije izpitati dati i narediti, da u buduće zavjeda tamo mjesto samovolje zakon i pravica?*

(Sljede podpisati.)

Glede državne podpore u poreznoj občini Zrenj.

U sjednici zastupničke kuće dne 30. marča 1906. postavio je zastupnik Spinčić i drugovi na ministra unutarnjih posala ovu interpelaciju:

Dvie godine uzastopce mame 1903. i 1904. polukla je tuča i jako oštelila selo Kluni, u poreznoj občini Zrenj, mjestnoj občini Oprtalj, političkom kotaru Poreč u Istri.

Stanovnici sela obratili su se poslije prve nezgode na c. k. vladu za pomoć i molili, da im se odpiše poreze i dade podpore za obrskbu pitne vode i napravljenje napajališta za životinje.

Poslije druge nezgode obratili su se stanovnici sela koli na c. k. vladu, toli na zemaljski odbor inoleći ih podpore.

Zemaljski odbor poslao je molbu stanovnika Kluni na občinu Oprtalj za izvještaj, a ta nije još do sada izviestila.

Komisija, naredjena na licu mjesta sa strane c. k. političke oblasti u g. 1904. u svrhu procjene štete, nanešene tučom u selu Kluni, došla je samo do Zrenja i nije ustanovila štete na licu mjesta.

Od onoga vremena dobila je porezna občina Zrenj dva puta podpore od vlade; selo Kluni jedino mjesto spomenule porezne občine, oštećeno tučom u godinah 1903. i 1904., mjesto, koje tako nužno treba vođnjaka za ljude i za životinje, to mjesto nije dobilo niti pare podpore.

Pošto su stanovnici sela Kluni značajni muževi, pošto se nedaju pokupiti i kao Hrvati sa hrvatskom strankom glasuju, misle mnogi, da je to uzroč, s kojngja selo Kluni nedobiva nikakve podpore, da dakle i ovdje politika glavnu ulogu igra.

Tim povodom postavljaju podpisani na njegovu preuzvišenost g. ministra unutarnjih posala ovaj upit:

„S kojih razloga nije mjesto Kluni, porezna občina Zrenj, mjestna občina Oprtalj, politički kotar Poreč u Istri, koje bijaše u godinah 1903. i 1904. tučom jako oštećeno, dobilo ništa od državne podpore, koja bijaše dana u zadnjih dvih godinah poreznoj občini Zrenj, u kojoj inače nije bilo tuče?*

(Sljede podpisati.)

Iz carevinskoga vieća.

Beč 29. travnja 1906.

Nakon puna tri tjedna obdržavala se sjednica zastupničke kuće dne 24. travnja. Odmah na početku sjednice spomenuto se je predsjednik zgodnimi riečmi pokojnih zastupnika Njemca Walza i Slovenca Berksa iz Stajerske. Zastupnici su stojeć slušali i zaželili pokojnikom raj nebeski.

Spomenuto se je također nesreća, koje su se dogodile bacanjem Vezuva i potresom u S. Francisco. Prihvatilo se je, da zastupnička kuća putem ministarstva vanjskih poslova izrazi svoje saučeske talijanskij i sjevero-američkoj vladi.

Bilo je podneseno više znamenitijih predloga i upita, naročito usljed promjenjenoga odnošaja u Ugarskoj.

Mladočesi i Njemci svih stranaka, osim Senererijanca, upravitili su na ministra predsjednika upite: da li su mu poznati uvjeti pod kojima su se nagodili Madjari sa krunom; da li je voljan to kući priobčiti; i sto kani poduzeti da zaštili probitke ove polovice monarhije?

Takve upite postavili su Mladočesi dr. Pacak, dr. Stransky i dr. Kramaf i drugovi; Njemci dr. Gross, dr. Derschatta, Pacher, Peschka i drugovi; dr. Gessmann i drugovi. Ovi posljednji zovu ugarsko ministarstvo kao za porugu Wekerle-Košut.

Njemcem se ne čudimo, nego se čudimo Mladočehom koji se ne mogu riešiti austrijanštine, premda ih je ista gullia i još guli. — Ministar-predsjednik odgovorio je u pelak na rečene interpelacije. Rekao je, da je imenovanje nove vlade u Ugarskoj nutarna stvar Ugarske države, na koju nema austrijska vlada nikakva upliva.

Za svakoga prijatelja ustavnosti mora biti jako radostno, ako se je u Ugarskoj uredilo odnošaje ustavno. Ugarska vlada izključila je i svoga programa zapovjedni i službeni jezik kod vojske. Već sklopljeni trgovački ugovori bit će inartikulovani u ugarskom državnom saboru, a tako i autonomni tarif. Odnosaji sa Ugarskom su takvi kako su ih stvorile prvanje vlade.

Austrijska vlada neće imati ništa proti tomu da se možda promjene.

Odgovor ministra-predsjednika jako su prekidali Senererijanci, i dobacivali mu svakojakih. Jedan je zaključio tim, da je još sreća, da će Gautsch još samo 8 dana biti na čelu vlade. Senererijanci postavili su predlog da se ob ovom odgovoru povede razprava.

Kakvi još odnošaji u Českoj vladaju, vidi se iz jedne interpelacije, koju su postavile sve česke stranke zajedno. Dr. Baxa (radikalac), dr. Pacak (Mladočeh) i Prašek (agrarac) postavili su upit na ministar-predsjednika, ministra nularnjih poslova i voditelje ministarstva pravosudja radi toga, sto se je u Aschu, u Českoj, morala otrečiti jedna razprava, jer nijedan od sudaca tamošnjega kotarskoga suda nezna česki, a stranka proti kojoj se je imala provesti parnicu nego česki. Sto koristi, ni sto upita. Austrija prema slavenskim narodom bila je nepravedna, i jest, pak bi trebalo već konačno povući posljedice.

Njemci međutim posebnim prešnim predlogom zahtjevaju, da se odmah parnica dade drugomu sudu na razpravu. Valja još spomenuti, da je dr. Baxa branitelj česke stranke u Aschu bio od tamošnjih ljudi napadnut. Kod razprave prešnosti rečenoga prešnoga predloga bilo je silne buke i vike, osobito kad je govorio upravitelj ministarstva dr. Klein. Zagovarao je stanovite, na temelju zakona i naredaba, da je opravdan zahtjer Čeha da se i Aschu razpravlja česki. Tomu su prigovarali zasltoke Senererijanci i drugi neki Njemci. Njim su pak odgovorili Česi.

Zid-Njemac dr. Ellenbogen sa drugovi i Njemac Ofner sa drugovi upravitili su na ministra financija upite, kako može mirno gledati da i austrijske banke sudjeluju kod posude Rusije? I ti upiti pokazuju kako imadu rado Slavene u Bečkom parlamentu.

Ljubav Njemaca napram Slavenom kaže i prešni predlog Njemca Zulegera i drugova, kojim se zahtjeva, da vlada pod navednim usjelom ne sklopi stalnoga ugovora sa Srbijom obzirom na trgovinu sa živinom. U svom odnosnom obrazloženju tako je vriedjao Srbe, da je na njihovu obranu ustao Prasek, da su i Choc i Biankini u medjusklicih tomu prigovorili, i da je bio prisiljen izjaviti da nije htjeo vriedjati. Takvi su. Dok misle da ih nitko ne čuje, psuju. Kad se tko proti njima oglasi, tada se uztežu. Koli prešnost predloga toli predlog sam bio je prihvaćen velikom većinom.

Šenerijski zastupnik dr. Jäger postavio je prešan predlog, da se dozvoli onom tko hoće, sažigati mrtve. Obrazložio ga je osobito tim, da bi to koristno bilo u zdravstvenom obziru. Predlagao je, da se to uvede vladinom naredbom. Ministar nutarnjih posala odgovorio je, da vlada toga naredbom učiniti neće, da je za to potrebit zakon. Rekao je nadalje, je da sažiganje mrtvih protivno ustanovam nekih vjera, i protivno također pieteti što se ju ima prema mrtvim, naročito svojim.

Kad bi se sažiganje i dozvolilo, malo bi ih bilo, koji bi dali svoje sažigati, mak se ne bi doseglo one koristi u zdravstvenom obziru, koju predlagatelj očekuje.

Prešnost predloga bila je zabačena.

Vračajući se na događaje u Ugarskoj, spominjem predlog dr. Sylvestra i drugova, koj predlaže zakonsku osnovu, kojom bi carevinsko vijeće bilo ovlasteno da po svojem odaslanstvu razpravlja sa odaslanstvom ugarskoga sabora o gospodarskih i drugih odnosajih izmed Austrije i Ugarske. U odaslanstvu bilo bi 18 članova zastupničke i 6 gospodske kuće.

Najviše zanima parlamenat izbornu preosnova i što je s njom skupčano. Vladn nakanila je bila zadobil do sud protivne stranke tim da njim dade više mandata. Tako da bi dala 10 više Poljakom, 1 Čehom, 12 Njemcem, 1 Talijanom. Naši moraju najodlučnije protestirati da se Talijanom Primorja pomnoži broj mandata, kojih i tako imaju više nego Hrvati i Slovenci, prem jih je manje nego ovih. A moraju se uzprotiviti posve odlučno također tomu da se dade 1 njemački mandat Kranjskoj. U obće moraju se protiviti svimi silami, da se pomnožava broj mandata za Njemce i Talijane samo za to, da Slaveni nebudu imali većine. Kad jih je tolika većina, moraju i više mandata imati.

Izborni odbor vodio je još ovoga tjedna glavnu razpravu o izbornoj preosnovi, kako ju je vlada prije predložila. Nego stvar je krenula.

Da Gautsch uzimne lakše prodrieti sa svojom izbornom preosnovom, on je mislio stvoriti ministarstvo, u koje bi stupili razni zastupnici Njemci, Poljaci i Česi, tako da bi ostao u ministarstvu od sadanjih samo on, najme Gautsch, Bylandt i Schönauich. Nego ni to reč bi da mu neide za rukom, pače tim stvorio si je novu poteškoću, odnosno našao je još većega neprijateljstva u parlamentu.

Velikaši, njemački i česki, poslali su tim Gautschu još veći neprijatelji, jer njih nije uzeo nit mogao uzeti u obzir kod stvaranja ministarstva, koje bi imalo zadaću, da provede zakonsku osnovu sa sveobćim izbornim pravom. Poljaci neće nikada da se sprijatelje sa Gaucheom izbornom reformom pa s toga neće ni u ministarstvo. Kod te nakane za stvorenje parlamentarnoga ministarstva posve je prezreo Slovence i Hrvate, pak su mu oni napovjedali oporbu.

Teško je stanje austrijskih ministarstva. Dok nastupe i govore, još kako liko. Čim bi nješto htjeli učiniti, već nailaze na budi kojoj strani na zapriek tako da nemogu napried, da moraju pasti.

To se može dogoditi i Gautschu još prije nego budt čitatelji „Naše Sloge“

čitali ove redakke. Glavni protivnici njemu i izbornoj preosnovi, kao i parlamentarniziranju ministarstva jesu Poljaci. Još se nisu odlučili, al hoće za koj dan.

Radi nesrećenih Hrvata u Kaliforniji.

Zastupnik Biankini i drugovi upravlili su na ministra-predsjednika upit, kojim ga pitaju, da li mu je što poblizje poznato o po prilici 50.000 Hrvata što živu u Kaliforniji, velikim dijelom u S. Francisku, kojih mnogi su stalno nastradali prigodom užasnoga potresa? Na dalje ga pitaju, da li je sklon čim brže priobćiti parlamentu imenik možda postradalih Hrvata iz Dalmacije i Istre?

Beč, 1. maja 1906.

Gautsch odstupa — Hohentlohe nastupa.

Pisao sam prekjueđer da če Gautsch pasti možda prije nego li budu čitatelji ove redakke čitali. I pao je, odnosno Njegovomu Veličanstvu izjavio da odstupa, a Njegovo Veličanstvo njegovu ostavku primilo. Jueđer čitalo se je u novinah, da je namjestnik trščanski u Beču i da če se njemu ponuditi mjesto ministra-predsjednika, al da če on moliti da ga ostave na njegovom mjestu u Trstu. Danas se već zna da je jueđer u jutro već ob 8½, bio kod Njegovoga Veličanstva, koje ga je valjda nagovorilo da se primi predsjedništva ministarstva. Po podne oko 2 sata bio je primljen Gautsch od cesara-kralja. Ovaj mu je izjavio da njegovu ostavku prima. Iza Gautscha bio je Hohentlohe opet kod cesara kralja, koj je sjegurno sada knež Hohentlohe-a uoblastio da stvori ministarstvo. Hohentlohe odputovao je sinoć u Trst, da se od tamo odprosti.

Na jedan put nemože se predstaviti parlamentu, parlament bez odgovorne vlade nemože zasiedati, pak je s toga današnja sjednica bila posve kratka.

Zastupnika bilo je prilično. Od ministara manjkao je Gautsch i Bylandt. Predsjednik dao je pročitati podneške, njeke interpelacije i predloge; a onda ngprosto bez ikakva obrazloženja rekao da zatvara sjednicu i da če buduću sazvati pismenim putem.

Sjednica nije trajala ni 10 minuta.

Gautsch dakle ide. Kad je podnesao izbornu reformu rekao je da če s njom pobjediti ili pasti. Pao je. Pao je častuo. Htjeo je zadovoljiti pravednoj stvari, htjeo je u tu svrhu sastaviti ministarstvo iz parlamenta. Nije mu poslo ni jedno ni drugo za rukom. Dao je ostavku i prihvaćena je. Proti njemu i njegovoj izbornoj osnovi su odlučno veleposjednici češki i njemački, te Poljaci. Jedni i drugi su jako uplivni u dvorskih krugovih. Gaueču da su ju zapisali rečeni protivnici već 28. novembra 1905., onda kad je ona povorka radnika nesmetano marširala pred parlamentom pet sati. Rovali su proti njemu svakom mogućom prigodom. I eto prve žrtve izborne preosnove. Gaueč je pao al izborna reforma ostaje. On je to sam prorekao prije koji mjesec.

S njim pada također ministar nutarnjih poslova grof Bylandt, onaj Bylandt, koj je začetnik izborne preosnove, koj je učinio spomenicu Njegovu Veličanstvu za izbornu osnovu, koj ju je napravio i zagovarao.

I eto druge žrtve izborne preosnove. I njegovo mjesto, ministarstvo nutarnjih poslova ima preuzeti knez Hohentlohe. Ostali ministri odnosno vođitelji za sada če ostati na svojih mjestih. Odstup staroga i imenovanje novoga ministarstva nije još službeno objavljeno.

Padaju dvie žrtve izborne preosnove, al izborna preosnova ne pada. To kaže i osoba novoga ministra-predsjednika kneza Hohentlohe. On, gdje je bio, kao činovnik kod kotarskih glavarstva, u ministarstvu, kao kotarski poglavar, svuda si je znao steći ljubav i poštovanje. Kao zemaljski predsjednik u Bukovini ostavio je na bolji glas kod svih narodnosti. Kao namjestnik

u Trstu zamjerio se je Talijanom s toga, što je oduzeo trščanskom magistratu poslove pretrščanoga djelokruga, i što je u Istarskome saboru htjeo o'govarati na hrvaťske interpelacije hrvaťski. Svuda gdje je bio, pokazivao se je demokratom, s toga su ga mnogi i zvali „crveni princ“. Poznato je javno, da je veliki prijatelj sveobćega, jednakoga, izravnoga i tajnoga izbornoga prava. Stalno če ga zagovarati i svimi silami nastojati provesti. Hoće li uspjeti, to je drugo pitanje. Kod jakih protivnika izborne preosnove mogao bi i on pasti, al i opet neće pasti izborna preosnova. Uzalud je boriti se proti nječemu što mora doći.

Mi želimo čim skoranjim uspjeh izbornoj preosnovi, koje provedba je sada zadatak dosadanjeg namjestnika u Trstu a sada ministra-predsjednika i nutarnjih poslova kneza Hohentlohe.

Sinoć smo dobili brzjovnu viest iz Beča, da je carevinsko vijeće odročeno, navodno, za kratko vrijeme.

Politički pregled.

U Puli, dne 2. maja 1906.

Austro-Ugarska

Ministar-predsjednik baron Gautsch dao je ostavku cijelog kabineta. Njeğa je pokopala izborna reforma, ili bolje rekuć pokopaje ga poljski zastupnici, koji su protivni njegovoj osnovi za izbornu reformu. Baron Gautsch hotio je da provede izbornu reformu, jer je to želja krune i jer je znao, da postojeći izborni red za carevinsko vijeće neodgovara više duhu vremena niti opravdanim željam ogromne većine državljana u obće, napose pak željam i zahtjevom nižih slojeva, radnička i seljačka.

Baruna Gautscha nasliedio je namjestnik u Primorju knez Hohentlohe, koji je preuzeo predsjedništvo ministarstva.

Koliko poznajemo uni g. namjestnika, on je iskren prijatelj izborne reforme a nadamo se da će i nastojati, da tu reformu provede.

Namjestnika Hohentlohe imao bi u Primorju naslediti za sada privremeno sadašnji namjestnički i predsjednik i dvorski savjetnik grof Schaffgotsch, koji bi kasnije bio imenovan namjestnikom.

U Hrvatskoj započimiju sutra izbori za zemaljski sabor. U izbornu borbu stupju četiri strauke. Najmoćnija je bez dvojbe vladina ili narodna stranka, koja razpolaze službenim aparatom; za njom dolaze tri oporbene stranke t. j. hrvatsko-srbska koalicija, Starčevićeva čista stranka prava i seljačka stranka. U tim tužnim okolnostima latak če biti posao vladinoj stranci, da utuče sve tri među sobom nesložne i pobijajuće se oporbene stranke. Da je došlo kojim srećom do sloge ili do sporazumka izmedju oporbenih stranaka, mogle su proturali u zemaljski sabor tolik broj svojih zastupnika, da bi bili mogli prisiliti vladu na promjenu njezinog sustava ili na odstup, onako samo izvrgavaju sama sebe i narod na ruglo pred izvanjskim svijetom.

Crna Gora.

Knez Nikola sa kneginjom, naslednik Danilo sa suprugom i pratnjom uputiše se u inozemstvo. Knez ide naime u kupelje, da se oporavi nakon posljednje svoje bolesti.

Službeni list objelodanjuje ukaz na temelju članka br. 10. crnogorskog ustava o kovanju novaca. Po tom če se kovati zlatni novac u nominalnoj vrednosti od 200.000 kruna, nadalje i novac od nikela po 20 i 10, te bronca po 2 i 1 paru. Na jednoj če strani biti državni grb, naznaka vrednosti, na drugoj strani slika kneza Nikole sa nadpisom: „Kneževina Crna Gora 1906“.

Srbija.

Nakon jedanaestidnevnog krize u subotu je na večor konačno sačuvljena ministarstva lista, te je odmah predložena kralju i koju je ovaj odobrio. Ministarstvo je

sastavio Pašić, koji je preuzeo predsjedništvo i vanjske poslove. U ministarstvu nalaze se Prolić, Živković, dr. Vesnić.

Rusija.

Petrogradska „Naša Žizn“ tvrdi, da nije sasvim sigurno, da će biti u konferencijah u Carskom Selu prihvaćena osnova novog državnog temeljnoga zakona, premda ju ministar pravosudja živo preporuča. Vjerojatnije je, da če se uvesti u postojjećem državnem zakonu neke znatnije promjene.

Izbori u državnu dumu neprestano se obavljaju. Prošlog su petka obavljeni u devetnaest provincijalnih kotara i devet gradova, među kojima se nalazi Petrograd i Moskva. Izabrana su 63 zastupnika, od kojih deveterica pripada centru, a 42 lijevici. Izbori u Petrogradu i Moskvi izpali su u prilog lijevice ili kako drugi listovi kažu, ustavno demokratske stranke.

„Slovo“ doznaje, da će Witte i Durnovo još prije sastanka dume dati ostavku.

K ostobolja i reumatističke boli, bolne ugrčnje u udovima, grčeve te boli u vratu, vrčnju u koljima, izlučajnja ličij koja dokazuju mnoge zahvalnice Fellowor u godinu 1905. E. L. S. A. FLUID je vrlo čisto sredstvo sa 6 v. E. L. S. A. FLUID je malo ili više bočice stozj: franko K 5-.- 24 male ili 12 velike boce franko K 5-.- 1. E. L. S. A. FLUID je vrlo čisto sredstvo sa 6 v. E. L. S. A. FLUID je malo ili više bočice stozj: franko K 5-.- 24 male ili 12 velike boce franko K 5-.- 1. E. L. S. A. FLUID je vrlo čisto sredstvo sa 6 v. E. L. S. A. FLUID je malo ili više bočice stozj: franko K 5-.- 24 male ili 12 velike boce franko K 5-.- 1. E. L. S. A. FLUID je vrlo čisto sredstvo sa 6 v. E. L. S. A. FLUID je malo ili više bočice stozj: franko K 5-.- 24 male ili 12 velike boce franko K 5-.- 1. E. L. S. A. FLUID je vrlo čisto sredstvo sa 6 v. E. L. S. A. FLUID je malo ili više bočice stozj: franko K 5-.- 24 male ili 12 velike boce franko K 5-.- 1.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjjski kotar:

Nadvojvodkinja Marija Josipa prispjela je na Brionske otoke kod Pule, gdje će ostati nekoliko čedana da se oporavi nakon teške operacije, koja je srtno izpala.

Proces Rocca-Münz.

O ovom sporu, o kojem smo izvijestili u zadnjem broju i koji je trajao tri dana izrekao je sudac u petak po podne odsudu, kojom je tuženika Rocca riešio od optužbe, a tuženika Münza osudio na 400 K troškova obrane. Münz je uložio utok.

Dr. Mate Campitelli.

Predprošle sriede preminuo je u Rovinju nakon kratke bolesti bivši zemaljski kapetan i član gospodske kuće u Beču, zastupnik na istarskom saboru g. dr. Mate Campitelli. Pokojnik se rodio g. 1828. Od god. 1870. obnašao je čast zemaljskog zastupnika sve do svoje smrti. Dulji niz godina bio je zemaljskim prisjednikom. Od g. 1889. pa do god. 1904. obnašao je čast zemaljskog kapelana i predsjednika istarskog sabora. Neko doba bio je i načelnikom grada Rovinja, te se je za procvat toga grada mnogo brinuo. Prošle godine imenovao ga je car i kralj članom gospodske kuće. Imao je također razna austrijska odlikovanja, ali ga je uzrkoš tomu srce više ukljo tamo preko mora, kamo je često zalazio. Kao privatna osoba bio je pokojnik dobra i milostiva srca. te je svojim zemaljskom talijan. jezika izkazuje za vrijeme svoje dugotrajne službe umozivo usluga i dobroćinstva.

O javnom čovjeku Campitelli-u nećemo da govorimo, jer o njemu s našeg narodnog stanovništva nemožemo apsolutno ništa dobra kazati. Našemu narodu nanio je mnogo nepravda pa neka mu bude Svevišnji milostiv. Viećni pokoj!

Talijanski podanik izagnan. Ovih dana izagnala je redarstvena oblast iz Pule talijan. podanika Luciena Feruglio, koji je pjevao protaustrijske pjesme i vladao se u Puli kako da je u Italiji. Toga najnovijeg „mučenika“ talijanskog naroda popratili su na kolodvor njegovi prijatelji i istomisljenici kojima je stalno uvijek na jeziku Italija ali u želudcu im je bolja Austrija.

Lošinjski kotar.

Za podružnicu Družbe sv. Cirila i Metoda u Malom Lošinju.

Veleučeni gosp. Ambroz Haračić pokazanja 20 K, mjesto vijenca na ljes blagopokojne šurjakinje Anke Maregla, preminule u Trstu, dne 25. t. m. — Veleuč. gosp. profesoru naše iskreno saučešće i najljepša hvala!

Voloski kotar:

Javni sastanak u Podgradu. Za nedjelju dne 6. o. mj. ureklo je u Podgradu političko društvo za Hrvate i Slovence Istre javni sastanak, na kojem će govoriti narodni zastupnik g. Matko Mandić o izbornoj reformi. Sastanak je urečen za 11 sati prije podne. Preporučamo koli obćinarom Podgrada, toli onim susjednih obćina, da sudjeluju mnogobrojni kod tog sastanka.

Njemačko kazalište u Opatiji. Već više godina dolaze njemačke družine u Opatiju, da u doba sezone predstavljaju razne njemačke komade. Predstave se polaze kad više kad manje. Ljetos polazile su se više nego li drugih godina. Kazališna družina Stöhr kao da je znala privući obćinstvo u kazalište. Predstavljala je dosta dobro. I naši ljudi polazahu predstave. Vedeći što sve Njemci rade i kakvi su prama nama Hrvatim, držimo, da nijedan pravi Hrvat ni Hrvatica ne bi smjeli u Opatiji polaziti njemačke predstave. Korist pak i čast narodna zahlijevala bi, da ne trpe nikakvih uvreda na Slavene a najmanje na Hrvate. Kako čujemo, pjevale su se kadkad neke pjesme, koje vriedaju Čehi i Hrvate. Ako je to istina, i ako je tada bio koji Hrvat ili Hrvatica u kazalištu, i ako je mučke snesao uvriedu na svoj narod, tada neka se srame. Što se nije dogodilo, moglo bi se dogoditi, da naime dodje u kazalište veća skupina Hrvata, navlaš za to, da nauči drućim Stöhr i sve ovakve Njemce, da se Hrvati na svojoj zemlji nedaju meni niš, tebi, niš, vriedjati. Tko bi što dobio, to bi njegovo bilo!

Vienčali se. Iz Opatije nam pišu, da se je tamo vienčao poznati naš rodoljub g. Milo Valtar s velevriednom gđicom Ireinom Tomasić. Naše srdnače čestilke!

Nenčili — gdje to ne slu — moglo bi se kazali načelniku dravnog Veprina, (neka nam oprosti sijor Marchi, što ne kažemo po njegovom: Apri-ano) sijora Gasparića (neka nam i on oprosti, što ga ne pišemo po šarenjaćku), ali on sirota nije kriv, što ga upliče njegov sekretarijo i tamo, gdje mu zaista nema mjesta. Tuko je slavni Marchi u ime svoga podestata čestitao trćanskom načelniku povodom njegova izbora, a ovaj se je kao, fin čovjek brzojavno zahvalio Gaspariću u Apri-ano na čestitici (Gasparich, Podesta, Apriano). Bog si zna u kojemu si imeniku brzojavni činovnici u Trstu našli taj glasoviti Apri-ano! Nu to je nuzredno, važnija je svakako brzojavka trćanskog načelnika Sandrinelti-a pri-anskom načelniku sijor Gaspariću. To se ne događa svaki dan i radi toga je taj izvredni događaj sijor Murchi spravio u trćanskog „Citutica“.

Podržavljenje privatne njemačke pučke škole u Opatiji.

Pred par godina bio je učitelj K. Emmer, koji služi na privatnoj njemačkoj školi u Opatiji, imenomvan privremenim učiteljem državne njemačke pučke škole u Puli, na kojoj nije ni prije ni kasnije službovao, nego je i nadalje ostao učiteljem na toj opatijskoj privatnoj školi.

Radi toga je zastupnik Spinčić lanske godine u carevinskom vieću interpelirao ministra nastave Hartela, kako se je moglo izvršiti to imenovanje. Ministar se na ovu interpelaciju odgovorio obilazeć, kao obićno kad se hoće da opravda kakvu protuzakonitost.

Ovih dana pak naredbeni list ministarstva za bogostovje i nastavu pričobuje imenovanje privrenenog učitelja K. Bomerana državnoj pučkoj školi u Puli definitiv-

nim učiteljem ad personam na državnoj njemačkoj pučkoj školi u Puli. Isti pak ostaje i dalje učiteljem njemačke pučke škole u Opatiji.

To imenovanje znači podržavljenje njemačke privatne škole u Opatiji kao gotovu stvar, a ujedno jest i definitivni odgovor vlade na odnosnu interpelaciju zastupnika Spinčića.

I ovo je jedna od obićajnih slastica austrijske vlade u velikoj oćinskoj brigi za naše pravice! Mondo cane!

Pazinski kotar:

Iz Pazina. Dne 25. pr. mj. obdržavala se je izložba i nagradivanje govoda u Gračiću kod Pazina. Izložba je ispalala prilično dobro uzprkos nezgodnog vremena (jer je kišilo).

Ovdje ne mislimo istaknuti ogled i nadarivanje govoda kao takovu, nego upozorili bi htjeli narod da su na ovaj ogled došli osim pojedan zastupnik vlade, gospod. kulturnog vieća i odnosnih kotara gosp. zadruga kao obićno — Conte Venier kao zastupnik „Giunta“ te podpredsjednik gospodarskog kulturnog vieća i „assessor“ Dr. Tomasi, a dopeljali su sobom. još i kancelistu kulturnog gospodarskog vieća te tako da diela svih ovih će iznašati više nego je bilo odanih novaca kao nagrade.

Čemu takvo zastupstvo? Zašto se je obdržavalo nadarivanje sada a ne na jesen kao obićno, zašto se je obdržavalo nadarivanje govoda u Gračiću a ne u Pazinu ili sv. Nedeljki kod Labina gdje su se uvijek vršili takvi ogledi i gdje je mjesto za to prikladno (sojinište).

To razumati kratkim nagovorom predsjednik kotar. gosp. zadruga Viktor Mrač iz Pazina kmetom na svršetku nadarivanja i to u talijanskom jeziku akopremu zna, da ga ni deseti dio prisutnih razumio nije; — razumati nam pozdravljanje i stiskanje ruku nekojim kmetom od strane imenovanu gospode, jer više ne bijaše moguće, da se dokaže da „Giunta“ i njihova stranka je još jaka. Izbori za mjestnu obćinu Pazin su blizu.

Upozoriti moram, da su bili tamo i Ettore Micich kao tajnik kot. gosp. zadruga u Pazinu, te Pietro Zanello kao član te zadruga. Ti su inače najveći agitatori na Pazinišini proti sadašnjem zastupstvu.

Velika nesreća. Iz Žrnjina nam pišu, da je u susjednom sv. Ivancu ovih dana izgubio život čestit naš čovjek, vriedan kuće gospodar i otac mnogobrojne obitelji. Poljodjelac Rok Viličić iz sv. Ivanca sjekao je drva u svojem posjeda u dolini Raše uz sami potok. Nesrećniku opuzlo pod nogama, te se sruši u potok, u kojem je našao preranu smrt. Viećni mu pokoj.

Franina i Jurina.

Jur. Si čui Frane, da se j naš župan Tončić oparil?

Fr. Na kega luđiça, morda na kakovu minu va „Kaličorniji“?

Jur. Ne, ne, nego za ono, čaj dal na place va Poljanah i va L-prince publikat proti Toninu Bačiću.

Fr. Pak kakovaj palenta prišla s toga van?

Jur. To, da mora Tončić plutit sto krun multki i svi troški.

Fr. Dohro mu stoji, va ne zna jedan župan, d. ni dopušćeno ljudem zimut poštenje, tr po sv. Kirina, ako mu se nebi na rep stalo, još bi kapac i mane publikat.

Razne primorske viesti.

Sa Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu.

Na hrvatskom sveučilištu u Zagrebu bilo je u zimskom tečaju ove godine 1029 re-dovitih i 165 izvanrednih slušatelja. Od ovih 116 bogostovnoga, 747 pravoslavnoga, 151 mudroslovnoga, 33 sumarskog fakulteta i 49 ljekarničkog tečaja. Iz uže Hrvatske bilo ih je 905, iz Dalmakije 111, iz Herceg-Bosne 69, iz austrijskog Primorja 28, Kranjske i Štajerske 8, Austrije 7, Bugarske 19, Srbije 4, iz ostalih zemalja 6.

Dr. Eduard pl. Kindlger. U Trstu preminuo je prosloga tjedna u 73. godini života tajni savjetnik, umirovljeni ministar pravosuđa dr. Eduard vitez Kindlger, bivši predsjednik zemaljskog prizivnog suda u Trstu. Pokojnoga predsjednika prizivnoga suda hvale talijanske liberalne novine kao protivnika svim jezikovnim novotarijam na sudovih Primorja, što znači, da se je protivio provedenju jezikovne ravnopravnosti na naših sudovih.

Dr. Ivan Benzan. Iz Rieke nam je javljaju, da je tamo preminuo nakon duge i teške holesti u 56. godini života redarstveni liečnik i gradski fizik g. dr. Ivan Benzan.

Pokojnik je za mladjih dana kao gimnazijalac i kao sveučilišni djak mnogo drugovao i s tadašnjimi hrvatskimi djaci iz Istre koli na Rieci toli kasnije u Gracu. Bio je mirne i blage čudi, dobra i milosrdna srca. Viećni mu pokoj!

25 godišnjica blagoslovljenja društvene zastave proslaviti će ovoga mjeseca 1. vojničko veteransko društvo za Trst i okolice. Svečanosti prisustvovati će prejasna gđja nadvojvodkinja Marija Josipa kao kuma, koja se nalazi ovaj put na brioniških otocih kod Pule.

Riedka ta svečanost izpasti će sudeć po marljivih pripravač posebnoga odbora vrlo sjajno. Prisustvovati će mnoga veteranska društva iz Primorja i susjednih slavonskih zemalja i sva patriotična društva Trsta i okolice.

Sveučilišni djaci iz Zagreba na svjetskoj izložbi u Milaau. Na izložbi u Milaau koju otvorio je svečanim načinom dne 28. aprila u prisutnosti kraljevskih supruaga, obdržavati će djaci svih talijanskih sveučilišta kongres, na koji pozvaše i djake sviju sveučilišta i izvan Europe. Koli na izložbu toli na kongres oputovalo je i 20 djaka sa hrvatskog sveučilišta u Zagrebu sa rektorom dr. Heinzom. O dolazku odaslauka hrvatskog sveučilišta u Milaa, pišu od tamo hrvatskim novinam:

Dne 25. pr. mj. u 1/8 sati na večte stigli su delegati hrvatskog sveučilišta sa rektorom g. dr. Heinzom — zo na broju — na centralni kolodvor u Milaa, da prisustvuju internacionalnom djačkom kongresu. Na kolodvoru dočekać ih gg. predsjednik kongresa Gustav Possenti, tajnik Tito Frangiali, te odbornici Fioruzzi, Scotti, Rossi, Tretti i Terzi.

Pred kolodvorom napravili su špalir ostali djaci Milana, koji su hrvatske delegatē pozdravili sa burnim „E viva Croatia!“

Poslije večere vodila ih je ista povorka na čelu sa g. Badonijem, predsjednikom akad. društva „Associazione Goliardica Milanese“ kroz Via Principe Umberto. i Via Venezia u prekrasnu Villa Reale gdje se nalazi središte kongresa. Putem priridame im burne ovacije pozdravnim pjesmama i povicima „E viva Croatia“, „E viva università Creato“ na što su Hrvati uvijek uzvrćali.

Prostrane ulice Milanske bijahu dupkom pune radoznalog općinstva, koje se je povicima pridružilo.

U opće na svakom koraku Milančani Hrvate vrlo simpatično susreću.

Imenovnja. C. k. kotarski poglavar u Lošinju g. Ignjiv vitez Scarpa imenovnan je namjestničkim savjetnikom „extra statutum“ u Primorju. — Gosp. Josip Gasser

c. k. kotarski povjerenik u Goričkoj, imenovnan je namjestničkim tajnikom „extra statutum“ u Primorju.

Promjene odjeće u domobranstvu.

U zadnjim svjetskim bojovima se je pokazalo, da je odjeća vojnika u vrijeme rata na bojnopolju od velike važnosti. Mnogo naime zavisi od toga, kada neprijatelj spazi blizajuću se četu. Kod toga igra veliku ulogu odjeća. Lovacke regimente u tom pogledu su dobro obiskrbljene, te se je odućilo, uvesti istu odjeću i u domobranske pješake pukovnije. Jer je naime iz daleka vrlo lahko opaziti, jer na glavi imaju crnu kapu, dolje crne hlače a u sredini sivu bluzu, koja je u oćitoj oprici sa ostalom odjećom. Domobranici dakle dobit će po najnovijoj odredbi sive hlače i sive kape. — Samo očuvaj ih Bože sivih vlas!

C. k. zemaljsko školsko vieće za Istru.

Iz zapisnika sjednice od 20. marta 1906. vriamo ove zaključke: potvrđuje se predloženoje Vjekoslava Jarinovića za nadučitelja 2. razreda u Susku, Marije Carboncich za učiteljicu 3. razreda na djevojačkoj pučkoj školi u Izuli, Končete Dobrilovich za deficitivnu učiteljicu 2. razreda na djevojačkoj pučkoj školi u Krku i Josipine Debeuz za deficitivnu učiteljicu 2. razreda na pučkoj školi u Višnjanu. — U Staroj Baški ustraja se pučka škola. — Priznava se potrebu poduke u ženskim rućnim radnjama na pućkim školama u Poljicima i u Milohnićima. O predlogu biskupskog ordinariata porečko-puljskog glede poduke u vjeronauku u porećkom kotaru, povest će rasprava.

Viećno zabašurivanje službenih jaslaru.

Službeni i poluslužbeni listovi primorske vlade nastojali su uvijek, da zabašure svaki izgređ, svaku demonstraciju nemirnih talijanskih duhova, poznatih pod obćenitim imenom „irredenta“. Takvih izgređa i demonstracija bilo je u Trstu, Gorici i Istri posljednjih dvadesetak godina na stolice a sve to je prošlo u rećenih novinah pod nevinim nazivom: djetinjarije, djetinske igre, smušenjačke sale itd. itd. Tim je valjda listovom naloženo, da nešalju krsiti takove događaje pravim imenom a da se vani nedozna za nedjelo talijanskih vladinih milijenika. Talijanskim liberalnim listovom Primorja nekaže dakako da o tom sami pišu, ali se za to utiču u talijanske listove u kraljevini, u kojima opisuju takove izgrede i demonstracije bez svakog obzira u najsvietlijih bojah. Takovu jednu demonstraciju poćinili su nespaseni grada Trsta i na dan izbora načelnika Sandrinelti-a bacajuć se galerije u dvoranu crveno-biele-zelene (talijanska zastava) listice s napisom: Viva l'Italia!

Poluslužbeni list trćanske vlade izvješćujući o toj demonstraciji, kaže jedino, da su bacili bojadisane listice, a drugo nije vidio ili nije htio viditi premda je onaj sjednici prisustvovao vladin komesar Blaženi ubogi duhom itd. itd.

Ilyricum Sacrum.

Ravnateljstvo c. k. arheološkog muzeja u Spiljetu razaslalo je okružnicu, da bi se važno djelo od oo. Farlati i Coletti „Ilyricum Sacrum“, tiskano u Mlecima god. 1751. — 1819. u 8 svezaka in folio, pretiskalo tako zvanom anastatičkom metodom, kojom bi se izvadilo do 200 istisaika, čime bi se dalo popuniti pojedine manjkave svezke rećenog djela.

Radi toga obratilo se gorirećeno ravnateljstvo na sve Biblioteke javne i privatne s molbom da bi istomu izvolile javiti:

1) Ima li u toj Biblioteci djelo Farlati-Coletti Ilyricum Sacrum cijelo i dobro sčuvano. 2) Ako ne, koje svezke ima, a koj. mu dosljedno manjkaju. 3) Bi li voljno bilo prodati i uz koju cijenu, bilo cijelo djelo, bilo pojedine svezke. 4) Bi li bilo voljno nabaviti cijelo djelo pretiskano anastatičkom metodom i što platiti. 5) Event. ilno bi li bilo voljno nabaviti pojedine manjkave svezke i što za svaki svezak platiti.

Za nevolju saveznici.

Jedan berlinski list pričobuje člarak pod naslovom: Crne točke na europskom jugoiztoku, u kojem slika crnima

bojami takozvane »prijateljske« odnose, između Austro-Ugarske i Italije. Taj list piše među ostalim i ovo:

Austro-Ugarska nije podupirala Njemačku u marokanskom pitanju samo kano saveznica, već po najviše kano pomorska velevlad. Uzprkos razmjerno maloj dužini morske obale, mora Austro-Ugarska polagati veliku važnost tomu da bude velevlad na Sredozemnom moru. To je životno pitanje za habsburšku monarhiju. Trst mora pošto po to ostati austrijska luka, to je i u njemačkom interesu. Zato je pojmljivo, da se u Austriji gleda sve većim nepovjerenjem na Italiju, otkako se opazile njezine težnje, koje bi znatno oslabile moć Austro-Ugarske na Sredozemnom moru. Englezka pomaže Italiju u njezinih težnjah na balkanskom poluotoku. Posredovanjem Englezke dobio je talijanski general vrhovno zapovjedništvo nad oružništvom u Makedoniji. Ženitvom kraljevom učvrstila se Italija u Crnoj Gori, te može sada lahko sprječavati napredovanje Austro-Ugarske u Novom Pazaru. Da se učvrsti u Jadranskom moru kani Italija izgraditi novu ratnu luku u Mezzano-Lagune, 140 kilometara južno od Pulje. Zato nije neosnovana bojazan Austrije za Trst i Dalmaciju. A posljedne li Italija Albaniju, da zavlada sa obih strana ulaz u Jadransko more, onda će bit osbiljno ugrožen velevladni položaj Austrije u Sredozemnom moru. — Dakle već znadu i u Njemačkoj za protimbu Italije protiv našoj monarhiji, a oni u Beču kzo da to nevide. Kakav je to savez ta trojna zajednica, dok Njemačka gleda priekim okcem Italiju, a ova Austro-Ugarsku?

Listnica uredništva i uprave.

Gosp. X. Y. — *Volosko*. Čudimo se i mi što naši tršćanski listovi ne spomenuše javnosti sastanaka u Kastru i Mošćenicah, dočim su to učinili svi ostali brvatski i slovenski listovi, ali Vam razloga neznamo kazati. Ako Vas to baš toliko zanima, izvolite se obratiti na našeg glavnog suradnika u Trstu, možda će Vam on znati tu sulnju razumati. Inače sto Vam odzdrava.

Gosp. S. K. u. M. Na članak »Učiteljskog Tovariša« pod naslovom: »Omladinci« in »Elinosti« v album, nije vriedno odgovarati, jer se onakve gluposti s argumentima neda pobijati. Zdravo!

12 godina je na reumatičkoj glavobolji moja sirota snuprga trpila, ja livalim Svevišnjemu da mi je misao dao na Vaš duplo elektro-magnetički križ R. B. broj 86967. Pred 4 nedjelje sam ja jedan takav veliki stroj od 6 kruna naručio i moja je supruga po Vašem propisu nosila. Javljam Vam sa radošću da je ista od svoje teške bolesti kroz Vaš stroj R. B. broj 86967 sasma izliječena, stoga Vam dojem na znanje, da neću propustiti svakomu poznatomu, koji na takovoj boli trpi, Vaš neprocjenjivi izum preporučiti, bilježim se si veleštovanjem Vaš zahvalni Valentin Hambeck iz Karoly falva god. 1904.

Ovu priznanicu dobio je gosp. Albert Müller iz Budimpešte V. kotar, Vadasz ulica broj 43/A. izumitelj od dvostruko-elektro-magnetičkih križeva R. B. broj 86967, stoga mi njegov izum svakome koji na reumatizmu, teškom disanju, g. ltu, kucanju srca, u obće na živčanih bolih trpi najtoplije preporučamo.

Poziv

na XIX. redovitu glavnu skupštinu kotarske gospodarske zadruge u Buzetu, koja će se obdržavati dne 19. maja 1906. u subotu u 9 sati prije podne u kući gospodarskog društva u Sv. Martinu kod Buzeta sa sljedećim

DNEVNIM REDOM:

1. Uplacivanje godišnje članarine.
2. Nagovor predsjednika.
3. Izvješće tajnikovo.
4. Izvješće blagajnikovo; obračun za g. 1905. i proračun za g. 1906.
5. Prelozi, upili i zaključci.
6. Predavanje pučkog učitelja g. Ivana Sancin-a.
7. Zriebanje raznih agrarnih predmeta i dvojice, koji će se upisati kao do smrtni članovi društva Sv. Jeronima.

Kotarska gospodarska zadruga

Buzet, dne 30. aprila 1906.

A. Klarić v. r.

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod uloga, reume, astma (težkog disanja), ne spavanja, zujnja u uhu, neuralgije, glavobolje (talognatne) kucanja srca, zubobolje, muževne slabosti, sludeni ruku i nogu, nadavica (epilepsije), mokrjavu postelje, nujasiti, nesvjestice, nagloshiti, drhtanja na lielu, influence skopćane sa bolešću hriba, bilidila (malokrvnosti), želudačnih grčeva, bezičnosti, ischiasa, punokrvnosti, svih udnih grčeva, hoptochondrie, tjelesnih grčeva, hāmorrhoida, kao i kod sveobće slabosti itd. slozi kao nenadkrijivo sredstvo, pošto elektro-magnetička struja ciljem čovječnjim tielom djeluje, čime se rešeno bolesni u najkraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti višekratno elektroizovanje tiela upotrebljavu, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i povremeno kroz tielo prolazi, dočim naprotiv komu struju elektro-magnetičnog križa ili zvjezde R. B. broj 86967, kako je jar rečeno, unjerenim načinom neprekidno na tielo djeluje, što svakako hrštem izličenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20 godina stare bolesti izliče se sa mojim strojem posve! Od izličenih sa mojim strojem R. B. broj 86967 izražene zahvale kao i od odličnijih slojeva izdane svjedodbe i priznanice iz sviju strana svijeta potvrđene su u mojoj pismotranji, gdje e stoje svakomu u svako doba na vid. GDJE NUEDAŃ LIK NIJE POMOGAO, MOLIM POKUSATI MOJ STROJ, jer je to sigurno sredstvo proti gore navedenim bolestima, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju nebi bio izličen najdulje u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozornjem esobito p. n. občinstvu na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Volinim, koji je poradi svoga neuspjeha zabrnujen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvjezda R. B. broj 86967 osobito se hvati i uživa vanrednu dopadnost poradi svoje izvratne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 4 K. Rabiti ga mogu samo djeca i jako slabe gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 6 K. Rabi se kod ostarjelih 20 godiš. kroničnih bolesnih.

Dopisivanje i naručbe obavljaju se i u brvatskom jeziku. Pouzrećem ili ako se novac uspred pošalje, razasilje glavna prodavnona za tu i inozemstvo:

ALBERT MÜLLER,
Budimpešta, V., Vadasz-ulica 43/A.
Kalman ulica ugao.

Pučko piće!

Zazvarovo pivo u kolutićih po 4 helera, u vrećicah po 5 helera, u zamotcih po 20 helera.

Pozor na našu zaštitnu marku!

Pjeneće
Iimunove bonbone. svjetski

znanu kakvoću preporuča:
Prvo češko dioničko društvo
tvornica za orient. slastice i čokoladu
prije **A. Maršner** Král. Vinohrady (Česka).

J. KOPAC

Odlikovana
svijecarna na parU
Gorica - ulica Sv. Antona

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom sta-rešinstvu, p. n. slavnom občinstvu svijeeće iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po **K 4-90**. Za prijesnost jamčim s **K 2000**. Svijeeće za pogrebe, za božićna drva, vošteni svitci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

Važno za izseljenike!

Prva i najveća hrvatska banka u Americi

— utemeljena god. 1890. —

FRANK ZOTTI & COMPANY

108 GREENWICH ST., NEW-YORK.

PODRUŽNICE:

11 Broadway, New-York 99 Dearborn St., Chicago, Ill.
783 Tenth Ave., New-York 609 Smithfield St., Pittsburg, Pa.

Odprema putnika iz Europe u Americu i obratno, sa najboljim parobrodima i uz najjeftinije cijene.
Prodaje izvorne željezničke karite za svako mjesto sjedinjenih država.
Prima i izplaćuje novčane pošiljke za svako mjesto kruglje zemaljske, putem pošte, bankah ili brzojavno.
Kupuje i prodaje inozemski novac uz dnevne cijene.
Ujteriva tražbine, ostavštine; prima sve u odvjetničku struku zasjecajuće poslove.

Važno za izseljenike!

Upozorujemo svakoga onoga, koji namjerava u Americu putovati da nas bezuvjetno obaviesti, kada, sa kojim parobrodom dolazi i u koje mjesto sjedinjenih država je nauinio putovati: doseljenički zakoni vrlo su strogi, te se svakomu lahko dogodi, da bude od izcrkanja izključen. Znamedo li za vaš dolazak, naš činovnik će vas dočekati i pobrinuti se za vas.
Željezničke karite, za svako mjesto sjedinjenih država mogu se kod nas mnogo jeftinije dobiti, nego li da se u Europi kupe. Preporučamo s toga putnicima, da si kupe karite samo do New-Yorka a za željezničku kartu od New Yorka dalje neka se na nas obrate.
Traži li tko rodjaka ili prijatelja u Americi, najlaglje će našim posredovanjem za njega znati.
Za bilo koje posredovanje u Americi, obratite se na:

PRVU HRVATSKU BANKU u AMERICI,
FRANK ZOTTI & COMPANY,
108 Greenwich Str., New-York, U. S. A.

Važno za izseljenike!

SVOJ K SYOME

JEDINA HRVATSKA TVORNIČA VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Častim se preporučiti p. n. občinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama, bratovštinama svoju krasno uređenu

TVORNIČU VOŠTANIH SVIJEĆA.

Kod mene se dobivaju izvrsne, a od mnogih priznate u svim veličinama svijeeće od pravog pčelinjeg voska kao i finog crkv. tamjana.
Prodajem dobra i svježa — po zčravlje — korisna meda Klg. po K 1-20.
Kupujem uz dobru cijenu u svim količicama žutog voska.

Svaku i najmanju naručbu p. n. musterija obavljam najspretnije, kao i uz najpovoljnije uvjete.

S veleštovanjem
Vladimir Kulić,
Šibenik (Dalmacija), glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNIČA VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrughih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te čisto bez ikakvog odbitka.

Vračna na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložnja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz, uz odkaz od 8 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati posle podne; u nedjelju i blagdane osim julyja i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u **Člivo S. Stefano** br. 9, prizemno desno, gdje se dobivaju političke informacije.

Ravnateljstvo.